

UVODNIK

Zakaj k notarju?

»Ali ne bi mogel teh nekaj papirjev napisati kar sam? Pa spet čakanje, iskanje parkirnega prostora, neprijazni uradniki, veliki stroški...«, še vedno odmeva pri nekaterih posameznikih, ki notarske storitve iščejo prvič in to pod stereotipnimi - napačnimi vtisi določenega dela javnosti.

Prijaznost, strokovnost, profesionalnost in zaupanje je naše osnovno sporočilo, temeljno vodilo dela. Mineva petnajsto leto od ponovne ustanovitve notariata v Republiki Sloveniji. V teh letih je bilo skozi

proučevanje vseh področij notarskega poslovanja ne samo v luči domačih zakonov, temveč tudi tuje notarske prakse, narejeno veliko dela, posledica katerega je predvsem veliko višja pravna varnost za državljane in ostale uporabnike notarskih storitev.

Notarske pisarne smo ustrezno opremljene za izvajanje najzahtevnejših storitev na področju elektronskega poslovanja, kar se je že pokazalo pri uporabi sistema e-VEM za gospodarske družbe, uporabi registra zastavnih pravic na premočninah in pri delu z elektronsko aplikacijo registra oporok. Glede na izkušnje pri uporabi teh aplikacij menim, da se bodo z elektronskim vlaganjem zemljiškoknjižnih predlogov lahko postopoma zmanjšali tudi sodni zaostanki na tem področju, pri čemer varnost pravnega prometa ne bo v ničemer ogrožena oz. je bo z odpravo zaostankov vedno več. Na notarski zbornici že več kot dve leti uspešno vodimo Centralni register oporok, kar je garancija tudi za uspešno vzpostavitev Registra ženitnih pogodb, ki ga bo zbornica vodila na podlagi določb Družinskega zakonika.

Zahvaljujoč svojemu strokovnemu znanju smo notarji sposobni aktivno sodelovati pri razvoju hitro rastočega evropskega pravnega prostora, ki mora zagotavljati pravno varnost in enakovreden dostop do pravnega varstva za vse državljane RS in EU. Prepričana sem, da smo slovenski notarji, ki letošnje leto tudi prvič neposredno sodelujemo v samem vodenju evropske notarske organizacije, sposobni pomagati zgraditi sistem, v katerem bodo državljani lahko uresničili svoje pravice, neodvisno od države članice, v kateri bivajo.

Z velikim zadovoljstvom lahko pospremim izid prvega izvoda Notarskih novic. Namen novic, ki jih bomo izdajali tudi v prihodnje, je zagotoviti večjo prepoznavnost notarskega dela in utrditi most zaupanja med državljani in notarji. Spoštovani uporabniki notarskih storitev, kolegice in kolegi, pridružite se nam z Vašimi komentarji in mnenji.

Marjana Tičar Bešter
predsednica
Notarske zbornice Slovenije
(notarka v Škofji Loki)

Ste podjetnik ali gospodarska družba?

Notarji smo v preteklem desetletju s svojim delom na področju gospodarskega prava pomembno prispevali k zagotavljanju pravne varnosti na tem področju. Notarske pisarne so postale mesto, na katerem ustanovitelji oz. družbeniki pridobijo vse potrebne osnovne informacije o postopku ustanovitve in registracije ter tudi delovanja in kasnejšega spreminjanja gospodarskega subjekta.

Na tem mestu ustanovitelji s pomočjo neodvisnega pravnega strokovnjaka - notarja določijo (pogosto zapletena) pravila družbe in jih nato lahko tudi spreminjajo pod njegovim nadzorom, po potrebah in interesih, ki se pokažejo v kasnejšem delovanju družbe in različnih življenjskih situacijah. Notar poskrbi tudi za tekočo sodno registracijo in s tem publiciteto sprejetih sprememb.

Po zadnjih spremembah Zakona o gospodarskih družbah je možno gospodarsko družbo ustanoviti s pogodbo v obliki notarskega zapisa ali pa na posebnem obrazcu preko sistema e-VEM, v okviru katerega imamo pomembno vlogo tudi notarji. Naše delo se na področju sestave in overitev notarskih

listin ni bistveno spremenilo, poenostavil pa se je postopek vpisa novih subjektov in kasnejših sprememb v sodni register.

Glavni namen portala e-VEM za gospodarske subjekte je v tem, da se podjetnikom in družbenikom omogoči, da na enem mestu hitro opravijo postopke, potrebne za pričetek poslovanja podjetnika ali gospodarske družbe ali njihovih kasnejših sprememb. Portal e-VEM omogoča, da se ti postopki opravijo z uporabo elektronske aplikacije. Delo s spletno aplikacijo sistema e-VEM je za uporabnika prijazno, aplikacija je odpravila marsikatero administrativno oviro in tudi notarjem olajšala delo. Po zaključku pravnega posla v notarski pisarni se postopki registracije opravijo preko spleta, v elektronski obliki (dokumente v klasični, papirni obliki notar pretvori v elektronsko obliko in jih, skupaj z vlogo, pošlje na sodišče), registracija v sodno/poslovnem registru pa je izvedena izjemno hitro, včasih celo že v istem dnevu. Pretvarjanje listin v elektronsko obliko v notarskih pisarnah poteka zanesljivo in tekoče, pri tem pa je odpadlo delo s fizičnimi poštnimi pošiljkami. Tudi vročanje sklepov sodišč poteka elektronsko – direktno v notarjev varni elektronski predal. Po novem tudi

ni več potrebna plačljiva objava vpisa v Uradnem listu - ta je namreč nadomeščena z brezplačno objavo na spletnih straneh Agencije RS za javnopravne evidence in storitve.

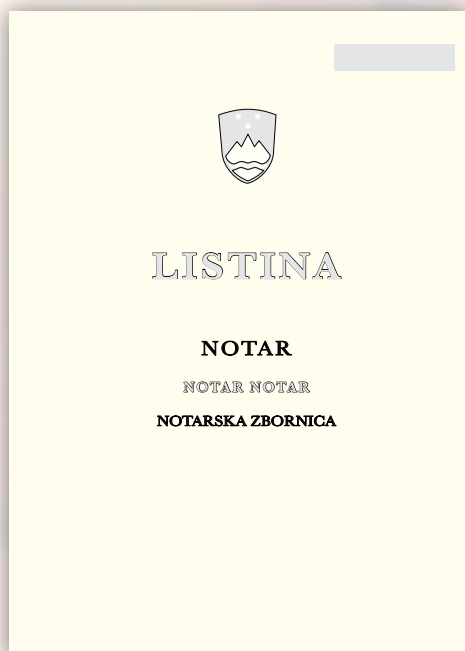
Kvalitetno delo notarjev na tem področju je prispevalo k zmanjšanju števila odredb, ki jih sodišča izdajajo v zvezi s pomanjkljivimi in nepopolnimi vlogami

pri vpisih v sodni register.

Vse storitve s področja gospodarskega prava se torej lahko opravijo v katerikoli izmed 93 notarskih pisarn v Republiki Sloveniji, kjer vam je na voljo hitra in strokovna notarska pomoč za urejanje pravnih pravil, povezanih z delovanjem gospodarske družbe.

Seznam notarjev: www.notar-z.si

Kje in kako hraniti oporoko?

Centralni register oporok vodi Notarska zbornica Slovenije na podlagi 108. a člena Zakona o notariatu. Natančnejše določbe o postopku v zvezi z vpisom in vpogledom v register oporok in obveznostih predlagateljev so določene v Zakonu o notariatu in v Pravilniku o centralnem registru oporok. Register je bil vzpostavljen 15. oktobra 2007 (Uradni list RS št. 90 z dne 5. 10. 2007).

Notarska zbornica Slovenije vodi register oporok kot informatizirano bazo podatkov. Zahteva za vpis ali izpis podatkov se lahko poda elektronsko ali pisno. Centralni register oporok vsebuje podatke o oporokah, sestavljenih v obliki notarskega zapisa, o oporokah, ki so shranjene pri notarju, o oporokah, ki jih sestavi odvetnik ali so mu izročene v hrambo, o sodnih oporokah in oporokah, izročenih v hrambo sodišču na podlagi določil zakona, ki ureja dedovanje. Podatke o oporokah, ki se evidentirajo v registru, pošiljajo notarji, odvetniki in sodišča.

Oporoka je nekoristna, če se zanjo po oporočiteljevi smrti ne zve. Oporočitelj lahko sam poskrbi za to, da se bo za njegovo voljo vedelo, vendar je pri oporoki, ki ni formalno hranjena, npr. jo oporočitelj drži pri sebi ali jo izroči oporočnemu dediču ali komu drugemu, težava v tem, da ni jamstva, da se bo takšna oporoka na mestu, kjer naj bi se nahajala, ob smrti tudi našla. Oporoka se lahko npr. uniči, prekliče ali pride v roke nepoklicanim osebam. Po končanem zapuščinskem postopku najdene oporoke so leglo nezadovoljstva pri zakonitih in oporočnih dedičih in vir sporov. Oporočitelj lahko, da bi se temu izognil, svojo oporoko sestavi pri notarju, ki bo podatke o obstoju oporoke posredoval v centralni register oporok. Zagotovitev podatkov o obstoju oporoke je s te strani pomemben prispevek k zmanjševanju tovrstnih sporov.

Ob vzpostavitvi registra so bili vanj avtomatsko vpisani podatki o vseh pri notarjih hranjenih oporokah, sestavljenih v notarskem zapisu ali v hrambo sprejetih zasebnih oporokah. Tako so v register vpisane vse notarske oporoke, na notarski zbornici pa želimo, da bi se podatki o oporokah, s katerimi so sodišča in odvetniki razpolagali pred vzpostavitvijo centralnega registra oporok, čim prej v celoti vpisali v register.

Podobni registri oporok v vrsti evropskih držav, tudi v sosednjih, uspešno delujejo in si brez njih urejanje zapuščin težko zamišljajo. Sodoben način življenja poleg večanja premoženja v vseh njegovih oblikah, od nepremičnin, vrednostnih papirjev, delnic, kapitalskih deležev, raznih vrst pravic in upravičenj ter čedalje večjih migracij prebivalstva, zahteva tudi ustrezne oblike urejanja prehoda vsega tega premoženja na dediče. Centralni register oporok k temu zagotovo prispeva svoj delež.

Z vzpostavitvijo centralnega registra oporok pri Notarski zbornici Slovenije je realiziran del projekta, ki predvideva prenos zapuščin na notarje, kar je v evropskem kulturnem in pravnem prostoru splošen standard. Menimo, da je v tem sklopu narejen pomemben korak k povečanju pravne varnosti in zmanjševanju morebitnih sporov.

V registru, katerega delovanje notarji ocenjujemo kot zelo uspešno, je trenutno evidentiranih preko 15.000 oporok.

NOTARJI IN MEDIACIJA

Notarji so v letošnjem letu, v želji po izpopolnitvi svojega strokovnega znanja, začeli obiskovati izobraževanja s področja mediacije v organizaciji Društva mediatorjev Slovenije. Prva skupina notarjev je izobraževanje že uspešno zaključila (odzivi udeležencev so bili zelo pozitivni), do konca leta pa se bo izobraževanj udeležila večina notarjev. Pridobljeno znanje bo v dodatno pomoč pri vsakodnevnem notarskem poslovanju, zlasti pa bo pomembno pri urejanju zapuščinskih zadev, po prenosu pristojnosti za vodenje zapuščinskih postopkov s sodišč na notarje.

V boj za večjo varnost

Zagotavljanje pravne varnosti je osnovna naloga notark in notarjev v Evropi. Svet notariatov Evropske unije (CNUE) je organizacija, ki predstavlja evropske notarje in notarski poklic v razmerju do evropskih inštitucij.

dr. Roberto Barone

Cilj evropske zveze notarjev je, da se ob sodelovanju in udeleževanju vseh včlanjenih notariatov vsem evropskim državljanom zaradi čedalje večje povezanosti evropskega prostora zagotovi svoboden, varen in pravičen pravni prostor ter pravna varnost državljanom in podjetjem na kar najvišjem nivoju. Pomembno vlogo pri zagotavljanju pravne varnosti pa imajo prav notarji Evrope.

Članice CNUE so notarske zbornice držav članic EU (21 notarskih zbornic od sicer 27 držav članic EU): Avstrija, Belgija, Bolgarija, Češka, Estonija, Francija, Nemčija, Grčija, Madžarska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Španija. Hrvaška ima status članice opazovalke.

Posamezne notarske zbornice v CNUE zastopajo predsedniki nacionalnih zbornic. CNUE zastopa njen predsednik. V letu 2010 je to italijanski notar dr. Roberto Barone, dolgoletni član predsedstva Notarske zbornice Italije.

Glede na statutarna pravila CNUE je bila Notarska zbornica Slovenije (NZS) v letu 2009 prvič zadolžena za pripravo predloga za imenovanje podpredsednika CNUE za leto 2010, ki bo predsedoval CNUE v letu 2011. Predlagali smo avstrijskega notarja Rudolfa Kaindla, ki je bil kasneje na skupščini tudi soglasno izvoljen za podpredsednika.

Poleg tega pa je NZS oziroma njena predsednica v letu 2010 prvič tudi članica izvršnega odbora CNUE. Slovenski notariat bo tako v prihajajočem letu neposredno sodeloval pri oblikovanju politike in samem vodenju Evropske notarske zveze, kar je potrditev zaupanja, ki ga uživa tako doma kot tudi v tujini.

Kako zaščititi evropskega potrošnika?

Evropski notarji menijo, da je zelo pomemben trud, ki ga evropske organizacije vlagajo v nadaljnje usklajevanje zakonodaje o zaščiti potrošnikov. Z velikim zanimanjem spremljajo politične debate v zvezi s predlogom Direktive Evropskega parlamenta in Sveta za varstvo potrošnikov.

Ena glavnih nalog notarjev pri tem pa je učinkovito varovanje potrošnikov, torej zagotavljanje primerne informiranosti strank in popolnega razumevanja njihovih obveznosti ter s tem preprečitev, da ne bi ena stranka prevarala druge.

Večina evropskih notarjev podpira smiselno in premišljeno usklajevanje zakona o zaščiti potrošnikov, hkrati pa meni, da

zdajšnji osnutek Evropske komisije ni dober. Potrošniško zakonodajo bi bilo potrebno spremeniti predvsem na področju pravice do odstopa od pogodbe (t.i. ciljno usmerjena maksimalna usklajenost), države članice pa bi morale obdržati možnost poostitve nacionalnih ukrepov za zaščito potrošnikov. Varstvo potrošnikov, določeno z Direktivo, je namreč ponovno omejeno na pravico do informiranosti in pravico do odstopa od pogodbe, kljub temu, da je njuna učinkovitost v pravni literaturi o pogodbenem ali ekonomskem pravu pogosto vprašljiva. Podrobne pisne informacije navadno zmedejo potrošnike, preobilje informacij zamegli glavne elemente pogodb. Potrošniki pogosto ne izkoristijo svoje pravice do odstopa od pogodbe, bodisi zato, ker niso seznanjeni s to možnostjo, bodisi zato, ker ne želijo priznati, da so se slabo odločili oziroma so ravnali v naglici.

CNUE poudarja, da je tudi v javnih listinah uporaba pravice do odstopa od pogodbe za potrošnike in podjetja nesmiselna ali celo škodljiva. Pravica do odstopa je namenjena zaščiti potrošnikov pred nepošteno

trgovinsko prakso pri neposredni prodaji ter drugih podobnih situacijah, ko je pogodba napisana prej in jo potrošnik podpiše v trenutku svoje nepazljivosti. Tovrstne situacije se ne morejo primerjati s pripravo pogodbe pred notarjem ali sodiščem. Notar ali drug javni uslužbenec potrošnika na razumljiv način seznanita z njegovimi obveznostmi, predvsem s tem, da bo pogodba takoj in brezpogojno stopila v veljavo (razen če s pogodbo ni drugače določeno). V javno listino zaradi njenega značaja oz. veljave javne listine, izvršljivosti in davčnih posledic težko umestimo pravico do odstopa od pogodbe.

Evropski notarji zato apelirajo na Komisijo, da ustrezno dopolni osnutek, da bo ta dopuščal dovolj svobode državam članicam, da bodo lahko ohranile ali dopolnile nacionalne ureditve za varovanje potrošnikov na določenih pravnih področjih tudi izven predvidenega osnutka direktive.

Povzeto po članku prof. dr. Petra Limmerja in dr. Mariusa Kohlerja, CNUE News 3/2009

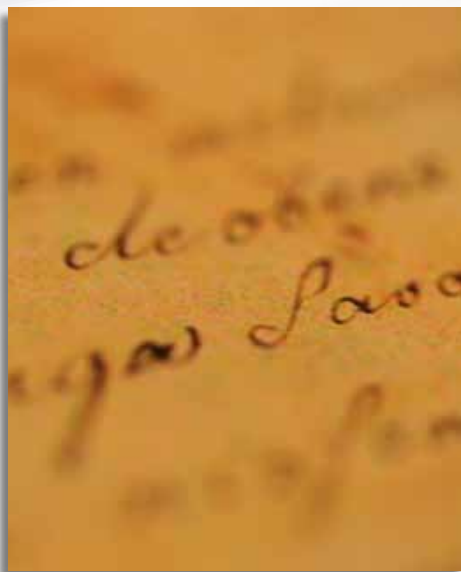

Kako deluje zemljiška knjiga v Avstriji?

Avstrijska zemljiška knjiga, s katero upravlja sodišče, je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja med prvimi postala elektronska baza. Arhiv listin, na katerem temeljijo vpisi v avstrijsko zemljiško knjigo, je postal elektronski leta 2007. Skenirani oziroma prístni elektronski dokumenti so shranjeni v tej bazi podatkov.

Posledično je celotna avstrijska zemljiška knjiga dostopna v elektronski obliki kjerkoli po svetu s pomočjo posebnih izvajalcev storitev, imenovanih *Verrechnungsstelle*, pooblaščenih s strani avstrijskega ministrstva za pravosodje. Katerakoli listina ali dokument je dostopen na enak način, če je bil vnos narejen pred letom 2006. Z elektronskim arhivom cyberDOC so avstrijski notariji poenostavili vpise in zagotovili vpis vseh listin in dokumentov v zemljiško knjigo, s tem pa je zagotovljen cenovno sprejemljiv, zanesljiv in varen dostop do avstrijske zemljiške knjige ter zbirke prepisov in dokumentov. Od 1. 11. 2009 velja v Avstriji

obvezno strukturirano elektronsko oddajanje vlog za zemljiško knjigo. Avstrijski notariji preko lastne storitve IT, razvite v ta namen, pristojnim sodiščem pošiljajo vloge v standardni in strukturirani elektronski obliki datoteke XML, vsebino katere določa poseben

vmesnik, izdan s strani avstrijskega ministrstva za pravosodje. Vsakemu notarju v Avstriji je bila zagotovljena posebna programska oprema za vzpostavitev XML datoteke v

skladu z omenjenim vmesnikom. Preko njega sodišča dobijo vloge, preverijo njihovo tehnično celovitost ter jih posredujejo računalnikom ministrstva za pravosodje. Elektronsko vlogo obdela računalnik na ministrstvu za pravosodje in izdela osnutek predloga za pristojno osebo na okrožnem sodišču. Tako je obdelava hitrejša kot po tradicionalni poti pisne vloge.

V preteklosti si je avstrijsko ministrstvo za pravosodje prizadevalo za vzpostavitev računalniške podpore za zemljiško knjigo, pri čemer pa je ključno vlogo odigral prav avstrijski notariat. Tudi v prihodnje bodo skušali ohraniti avstrijsko zemljiško knjigo med najboljšimi ter obdržati visoko stopnjo njene varnosti in pravne določnosti. V kombinaciji s profesionalnimi storitvami avstrijskih notarjev so nepremičninske transakcije v Avstriji varne za državljanke in podjetja.

Povzeto po članku dr. Alexandra Winklerja, notarja v Avstriji, CNUE News 3/2009.

NOTARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Notarska zbornica Slovenije je stanovska organizacija notarjev, ki skrbi za ugled, verodostojnost in razvoj notariata ter zastopa interese notarjev, notarskih pomočnikov in notarskih pripravnikov ter opravlja ostale naloge, ki jih določa zakon. Zadeve zbornice se opravljajo preko njenih organov, kot so predsednik zbornice, skupščina zbornice ter izvršni in nadzorni odbor zbornice.

Sedež zbornice je na Tavčarjevi ulici 2 v Ljubljani, v t.i. Hribarjevi hiši, kulturnem spomeniku. Ljubljanski župan dr. Ivan Hribar je načrte za svojo hišo naročil Maksu Fabianiju, ki je hišo, zgrajeno v letih

1902 in 1903, zasnoval po antičnih vzorih. Zunanost zaznamuje valujoče pročelje, iz katerega izstopajo trije okenski pomoli. Fasada je oblikovana kot mreža kvadratov, ki jo poživljajo kanelure in živalske glave. Ti dajejo hiši nezgrešljiv videz svojega časa. Prijetni in primerno urejeni prostori v velikosti 90 m²

trenutno še zadoščajo za nemoteno tekoče poslovanje in delovanje organov zbornice.

Notarji se obvezno združujejo v notarsko zbornico, v Sloveniji pa je trenutno 93 delujočih notarjev. Notarska mesta so razporejena tako, da je na vsakem območju okrajnega sodišča eno notarsko mesto, razen na območju večjih urbanih središč, kjer je notarskih mest več, npr. v Ljubljani 22, v Mariboru 9, v Kranju in Slovenj

Gradcu 4, v Celju, Kopru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Velenju 3, v Domžalah, Kamniku, Kočevju, Piranu, na Ptuj, Radovljici, Trbovljah in Vrhniki pa 2.

struktura članov NZS	skupno število	ženske	moški
notarji	93	53	40
notarski pomočniki	33	22	11
notarski pripravniki	45	40	5

DONACIJA NOTARK IN NOTARJEV

Hematološko - onkološkemu oddelku Pediatrične klinike Ljubljana

Ob izteku preteklega leta smo uspešno zaključili tradicionalno humanitarno akcijo, katere izkupiček je bil namenjen za bolne otroke na Hematološko - onkološkem oddelku Pediatrične klinike v Ljubljani.

V imenu slovenskih notark in notarjev je predsednica Notarske zbornice Slovenije, notarka Marjana Tičar Bešter, ček v višini 10.000 € simbolično izročila primarij Majdi Benedik Dolničar, predsednici upravnega odbora Ustanove za pomoč otrokom z rakom oz. Društvu za boj proti raku - Ljubljana. Ta, vseslovenska, neprofitna humanitarna organizacija se med drugim ukvarja z delovanjem na področju izobraževanja in zgodnjega odkrivanje raka, zlasti pri otrocih, skrbi za boljše preživetje časa malih bolnikov, obolelih z rakom in za socialno ogrožene otroke, obolele z rakom.

Slovenske notarke in notarji smo s to donacijo nadaljevali vsakoletno tradicijo, ko zbrana sredstva namenimo pomoči potrebnim.

Predsednica Notarske zbornice Slovenije notarka Marjana Tičar Bešter v predaji čeka primarij Majdi Benedik Dolničar, dr. med.

KONTAKTNI PODATKI:

NOTARSKA ZBORNICA SLOVENIJE • Tavčarjeva ulica 2, 1000 LJUBLJANA
tel.: 01 439-25-70 • fax: 01 434-02-47 • e-mail: info.nzs@siol.net • www.notar-z.si